

גיטין סד

גמרא

נאמנות של השליש נגד הבעל

איתמר בעל אומר הגט שביד השליש נתתי לו **לפקדון** רע, **ושליש** מכחיש לו **ואומר לגירושין** רע, שהייתי שליח קבלה מהאשה, ולכן היא מגורשת, **מי נאמן?**
רב הונא אמר בעל נאמן רע - **דאם איתא דלגירושין יהביה ניהליה, לדידה הוה יחיב לה ניהלה**, היה נותן לה את הגט ישירות.
ורב חסדא אמר שלישי נאמן - דהא הימניה כשמסר לידו.

מתיב הודאת בעל דין כמאה עדים דמי. ושליש נאמן משניהם. כיצד?
זה אומר כך, וזה אומר כך. שלישי נאמן

(דחייה) **שאני ממון דאיתיהיב למחילה**, כיוון שמאמינו ונתרצה בהטחתו, עליו למחול על הממון, אבל באיסורים אינו בידו להאמין. ומה שכתוב בברייתא **וכן לגיטין**, הכוונה **גיטין** **ממון**, שאין גט אלא לשון שטר.

תנן האשה שאמרה התקבל לי גיטי צריכה שתי כיתי עדים: שנים שיאמרו בפנינו אמרה ושנים שיאמרו בפנינו קבל וקרע

(קושיא) **ואמאי ליהמניה לשליש**, דהיינו השליח קבלה שהבעל מסר לו את הגט!

(דחייה) **מי קא נפיק גיטא מתותי ידיה דליהמניה!** כל הנאמנות של השליש היא משום דמיון שבידו למסור את הגט לה, נאמן לומר שקיבל מהבעל, אבל כאן הגט נקרע.
(קושיא) **תינח אמרה**, כלומר באמת צריכים שנים שיאמרו שהיא מינה אותו לשליח קבלה, **קיבל למה לי**, כיוון שמביאים עדים שראו שנקרע הגט ביד השליש, ממילא היה בידו, למה צריכים שגם יעיד שקבלו מיד הבעל?

אמר רב' הא מני ר"א היא דאמר עדי מסירה כרתי, שאין גט כשר בלא עדי מסירה.

קרע למה לי? בשעת הגזירה שנו שגזרו על המצוות.

אמר רבה ומודה רב הונא אי אמרה האשה **קמאי דידי** ראיתי מלפני **לגרושין יהביה ניהליה**, ששלח הבעל הגט ליד שליח, **מהימנא - מיגו דאי בעיא אמרה 'לדידה יהביה ניהליה בעל'** היה יכול לומר שהבעל שנתן לה את הגט. – אבל אם מעידה שהשליח אמרה לה שהוא שקיבל את הגט, אינה נאמנת כמו שהשליח עצמו אינו נאמן.
האם אומרים חזקה שליח עושה שליחותו

בעל אמר לגירושין נתתי לשליח למסור לה **ושליש אומר לגירושין**, כלומר שליח הולכה הייתי ונתתי לאשה **והיא אומרת נתן לי ואבד**. למרות שכולם אומרים שהיא מגורשת, **אמר רבי יוחנן הוה דבר שבערה ואין דבר שבערה פחות משנים**
הגמרא מסבירה למה אינה מגורשת, הרי הבעל, השליח וגם האשה יש להם נאמנות לומר שהיו גירושין, כלהלן:

לשלישי רע – שלא נפיק גיטא מתותי ידיה, כלומר הנאמנות שלו הוא משום מיגו, שבידו למסור הגט, אבל כאן אינו תחת ידו.
בעל - למרות שאם אמר גירשתי את אשתי נאמן, כאן הוא אומר ששלח את הגט בלבד.

^{רע} תוספות ד"ה בעל אומר לפקדון. **הא דלא נקט בעל אומר להולכה ושליח אומר לקבלה משום דלא שייך האי טעמא דקאמר דאם איתא דלגירושין לדידה הוה יחיב לה** אלא כשאומר הבעל לפקדון

^{רע} תוספות ד"ה ושליש אומר לגירושין. פירוש שאומר שהיה שליח לקבלה ומיירי כשיש שנים שמעידין בפנינו אמרה דשיתיה האשה שליח לקבלה כדתנן במתני':

^{רע} תוספות ד"ה בעל נאמן דאם איתא דלגירושין כו'. **וא"ת א"כ מה הועילו חכמים דתקון לומר בפני נכתב ובפני נחתם** משום דאי אתי בעל ומערער לא משגיחין ביה אכתי יערער שיאמר לפקדון נתתי ואי דאיכא עדים דיהבינהו לגירושין התם לא בעינן בפני נכתב. וי"ל דלא מהימן אלא בשלששת בעיר דשייך האי טעמא דלדידה הוה יחיב לה והא דפריך לרב חסדא ממתניתין משמע דלרב הונא ניחא היינן משום דלדידה איכא לאוקמי בשלששת בעיר וא"ת והנהו דמצרכי (לעיל דף ו.) מערסא לערסא ומשכונה לשכונה דבעיר אחת מה הועילו חכמים בתקנתו וי"ל (1) דסברי כרב חסדא דאמר שלישי נאמן אפי' בעיר אחת אי נמי (2) התם אייבי כשהבעל אומר כתבו ותנו והלך לדרך דליכא למימר דלדידה הוה יחיב לה:

^{רע} הרי"ף מוכיח מכאן שהלכה כרב חסדא, דלפי רב הונא, מה הגמרא שואלת שנאמין לשליש, הרי השליש אינו נאמן. יש ראשונים שדוחים ראיתו, שהמחלוקת הוא מתי שהבעל מכחיש אותו, אבל כאן הוא מודה לו.

ניתן לקבל את סיכומי 'שקלא וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.

אשה - אע"פ דאמר רב המנונא האשה שאמרה לבעלה גירשתי נאמנת, חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה, ה"מ היכא דליכא דקא מסייע לה אבל היכא דמסייע לה מעיזה ומעיזה:

הגמרא מסיקה שהדין 'חזקה שליח עושה שליחותו' נאמר לחומרא, כמו שיתבאר בהמשך, אבל לקולא, בנידון דידן לומר שהיא מגורשת, לא אומרים.

דאמר רבי יצחק האומר לשלוחו 'צא וקדש לי אשה' סתם ומת שלוחו. אסור בכל הנשים שבעולם רע שמא היא קרובה לאשה שהשליח קידשה בעבורו, חזקה שליח עושה שליחותו - לחומרא

[עד כאן דף סד עמוד א']

מתניתין

נערה המאורסה היא, שגדולה ויש לה יד, או ואביה מקבלין את גיטה. אמר רבי יהודה אין שתי ידיים זכות כאחת אלא אביה מקבל את גיטה בלבד. וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה אינה יכולה להתגרש רע:

גמרא

הגמרא מסבירה במה נחלקו במשנה האם הקטנה יכולה לקבל את גיטה:
רבנן סברי דא יתירתא זכי לה רחמנא. ורבי יהודה סבר במקום אביה, יד דילה לאו כלום היא, שהתורה העמידה לגמרי ברשותו כל ימי נערות עד שינשא.

אינה יודעת לשמור את גיטה

כתוב בתורה 'ושלחה מביתו', שדווקא האשה שמשלחה ואינה חוזרת הוי גט, דהיינו אשה שיכולה לשמור את גיטה. להלן, הגמרא מפרטת מתי נחשבת כיודעת לשמור את גיטה:

ת"ר קטנה היודעת לשמור את גיטה מתגרשת ושאינה יודעת לשמור את גיטה אינה מתגרשת. ואיזו היא קטנה יודעת לשמור את גיטה?
כל שמשמרת גיטה ודבר אחר – מה הוא?

א. ר יוחנן מבאר כל שמשמרת דבר אחר מחמת גיטה שם אבדה גיטה, שמשמרת דבר אחר, שאינו דומה לגט, וחושבת שזה גיטה.

מתקיף לה רב הונא בר מנחם הא שוטה בעלמא היא!

ב. אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב אחא בריה דרב איקא כל שמבחנת בין גיטה לדבר אחר.

באיזה גיל הקטן זוכה ומזכה

צורר, זורקו. אגוז, ונוטלו - זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים, שאם נתנו לו דבר לזכות לאחרים, אינן זוכים והנותן יכול לחזור בו.

חפץ, ומחזירו לאחר שעה כשמבקשים ממנו בחזרה - מחלוקת:

א. רב יהודה אמר רבי אסי: זוכה בין לעצמו ובין לאחרים מדרבנן.

ב. דשמואל זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים

מתיב רב חנינא וורדאן כיצד משתתפין במבוי, דהיינו שכל החצרות יכולים לטלטל בתוכו, מניח את החבית ואומר 'הרי זו לכל בני המבוי' ומזכה להם ע"י בנו ובתו

^{רע} רמב"ן.

^{רע} תוספות ד"ה אסור בכל הנשים שבעולם. **אבל לכל אדם אין לאסור לקדש ולחוש שמא זאת היא שקדש השליח דאם איתא דנתקדשה לא היתה חוזרת ומתקדשת אבל האי אסור לקדש שמא שלוחו קידש לו אחת מקרובותיה כגון אמה ואם אמה וכיוצא בהן ואפי' באות כל הקרובות ואמרו שלא נתקדשו לא סמכין אדיבורא בעלמא ואם תאמר יתומה קטנה תיאסר לכל אדם שמא אביה קדשה לזה השליח (1) ונראה דקנסא בעלמא הוא דקנסין ליה שצוה לקדש סתם ולא חשש על עצמו שלא יבא לידי תקלה אבל מן הדין מותר בכל הנשים דאין זה חזקה גמורה דאינה בידו להתקדש שמא לא תתצרה ועוד דאזלין בתר רובא.**

^{רע} תוספות ד"ה וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה כו'. **פי' בקונטרס אפילו על ידי אביה דהא שוטה היא וא"ר יצחק ושלחה מביתו מי שמשלחה ואינה חוזרת ור"ת מפרש דעל ידי אביה מתגרשת אע"ג שאינה יודעת לשמור את גיטה** והורה כך הלכה למעשה וטעמא כיון שיש לה אב הוא שומרה מלחזור. ולפי זה לא מיתוקמא הכ ספיא דכל שאינה יודעת כו' ביש לה אב כר"י **אלא כרבנן** דלר"י מאי איריא אינה יודעת לשמור את גיטה דאינה מתגרשת על ידי עצמה אפילו יודעת לשמור אינה מתגרשת על ידי עצמה **אבל באין לה אב מיתוקמא שפיר כרבי יהודה:**